

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina L. 1.750

Letna naročnina L. 3.500

Letna inozemstvo L. 4.500

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIV. - Štev. 21 (1203)

Gorica - četrtek, 28. maja 1972 - Trst

Posamezna številka L. 80

Kardinal König o sožitju na Koroškem

Krška, tj. celovška škofija, obhaja letos 900-letnico obstoja. Za uvod v praznovanje tega jubileja je spregovoril 4. maja letos v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu dunajski nadškof kardinal dr. Franc König o temi »Dialog s svetom«.

900 let delovanja krške škofije je velik dogodek. Leta 1072, ko je bila škofija ustanovljena, so bili časi v marsičem podobni sedanjim; iz njih se moramo danes mnogokaj učiti. Takrat so reševali probleme s silo, orožjem (križarske vojne) in obsodbami.

RAZGOVOR S SOLJUDMI

Kaj podobnega si danes Cerkev ne more in ne sme dovoliti. Danes se zavedamo, da nihče ne poseduje vse resnice, temveč mora vsak prisluhniti glasu in izkušnjam drugih, v sebi pa moramo streči svojo ozkost. Ko namreč druge spoznamo, najlaže tudi sebe odkrivamo.

V tem pa je osnova vsakega dialoga, razgovora s soljudmi. Hvala Bogu, da smo ta veliki razgovor v mnogočem že začeli. Koncil je odprl vrata na vse strani in Cerkev se je odprla za vse. Tudi do znanosti in spoznanju sodobnih ved se je iskreno odprla.

To je morala storiti, če noče ljudi razočarati. Posebno pa je začela dialog v okviru krščanstva. Ob naraščajočem brezboštvu se morajo verujoči v Kristusa med seboj zblížiti in povezati. Poglobljati verske razkole bi pomenilo poglobljati pohujšanje med Cerkvijo in Kristusom. Razsojanje: ti so naši in ti ne, mora dokončno prenehati. To velja še posebno za razgovor med Cerkvijo in političnimi strankami ter gospodarskimi in kulturnimi ustanovami.

Na področju ver vedno bolj spoznavamo, da imajo mnogi skupnega, kar jih združuje. Danes ni mogoče več govoriti o nobeni od ver, da je za človeka tuja ali pogubna. Človečanski problemi in krščanska ljubezen nas morajo z njimi povezovati, zlasti tam, kjer že vladajo duhovna in materialna lakota ter kulturna zaostalost.

Predpogoj za to povezovanje pa mora biti pripravljenost na razgovor v Cerkvi sami. Naravno je, da so tudi v Cerkvi problemi, na katere je mogoče različno gledati. Toda svetu moramo pokazati, da zmerno te probleme reševati v duhu krščanske enotnosti.

DIALOG NA KOROŠKEM

Končno je kardinal König prišel na povsem koroške razmere ter zavzel do njih svoje stališče. Opozoril je, da živita na Koroškem že nad tisoč let dva naroda v isti veri in v isti Cerkvi.

V tem pogovoru med dvema narodoma nikoli ne more iti za to, kdo ima bolj prav, ali morda celo za prestiž, temveč vedno samo za pravičnost. Močni ni le dolžan, da je do šibkega pravičen, marveč mu mora nuditi tudi pomoč, oporo in naklonjenost.

Pravi dialog zahteva, da znamo drug drugega poslušati in imeti dovolj potrpežljivosti in dobre volje po iskanju resnice. Kdor pa bi hotel sodobni razgovor zlorabiti za svoje egoistične cilje, bi si naložil veliko krivdo.

Kardinal König je izrazil posebno zadovoljstvo nad tem, da je bila izdelala koroška sinoda posebno predlogo o sožitju med Nemci in Slovenci na Koroškem. Glede dvojezičnosti dežele pa je kardinal König dejal: »Možno je, da se tu in tam jezikovni položaj nekoliko spremeni. Ostane pa dejstvo, da je bila Koroška v preteklosti dvojezična in bo ostala dvojezična tudi v bodoče.«

Dr. König je s tem jasno izpovedal, da je treba ustvariti na Koroškem pogoje, ki bodo zagotovili obstanek tamkajšnje slovenske manjšine. Pa ne samo to! Hotel je tudi poudariti, da je prepričan o bodočnosti koroških Slovencev.

Ob sprejemu, ki je sledil predavanju dunajskega kardinala, je spregovoril tudi deželni glavar Hans Sima. Svoje misli je

navezal na kardinalove besede ter poudaril, da stremi tudi deželna politika v svojih osnovah po sožitju obeh narodov v deželi. Čestital je celovškemu škofu dr. Köstnerju, da je posvetila krška sinoda posebno predlogo prav vprašanju sožitja in sodelovanja Nemcev in Slovencev v deželi. Priznal je, da prednjači v tem oziru Cerkev na Koroškem pred civilno oblastjo, da pa je tudi deželna politika usmerjena v to, da premesti vse jarke nezaupanja in nasprotstva, ki so bili ustvarjeni v teku zgodovine.

Besede kardinala Königa ne bi smele izveniti v prazno, temveč postati poziv k uresničenju krščanske ljubezni na Koroškem. Če kje, je prav v tem vprašanju potrebna vztrajnost in doslednost. Škofijska koroška sinoda, katere drugo zasedanje je bilo v tednu med 7. in 14. majem, bo k temu lahko veliko pripomogla.

Drugo zasedanje se je vršilo pod geslom »Kirche für die Welt — Cerkev za svet«. Med častnimi gosti so bili: mariborski škof dr. M. Držičnik, zastopnika ljubljanske nadškofije kanonika dr. Merlak in Lešnik ter škofov vikar iz Trsta dr. L. Škerl. Od 193 sinodalov je bilo 28 slovenskih.

Posebno značilna je bila za predlogo »Stiska in pomoč« ugotovitev, da predstavlja na Koroškem značilno stisko še neurejeno sožitje med Nemci in Slovenci. »Trpljenja polne izkušnje številnih ljudi dvojezičnega ozemlja so mnogokrat rodile zakrknjenost in nezaupanje, ki otežujeta medsebojne odnose. Vprašanje sožitja obeh narodov je rešljivo le v bratskem sodelovanju...«

Žrtev nasilja in sovraštva

Luigi Calabresi, komisar političnega urada milanske kvesture, je postal v dopoldanskih urah 17. maja žrtev atentata tik pred svojim stanovanjem, ko se je odpravil v službo. Najeti morilec ga je hladnokrvno ustrelil iz za hrbta in nato pobegnil. Do sedaj ga oblasti še niso odkrile.

Komisar Calabresi je postal žrtev nasilja in sovraštva, ki ga zlasti nekatere levičarske skupine hočejo uveljaviti v sedanjih družbi. Ti fanatiki nasilja so namreč prepričani, da je današnja družba krivična in da samo organizirano nasilje lahko družbo spremeni. Pri tem ni važno, če pride do umorov, izsiljevanj, ugrabitve oseb. Glavno je, da zmagajo tisti, ki so se samozvano proglasili za obnovitelje sedanje družbene zgradbe.

Komisar Calabresi bi ostal verjetno javnosti nepoznan, če ga ne bi bilo naključje zapletlo v do danes nepojasneni atentat na Trgu Fontana v Milanu 12. decembra 1969. Tedaj je izgubilo življenje 16 oseb. Oblasti so atentata obdolžile anarhista Valpreda, ki je še sedaj v zaporu, priprle so pa tudi anarhista Pinellija, ki pa je po izjavi milanske policije med zasliševanjem v noči od 16. na 17. december 1969 skočil skozi okno in se ubil.

Ta smrt je postala usodna tudi za Calabresija. Levičarski list »Lotta continua« je že naslednji dan obtožil komisarja Calabresija, da je on povzročil Pinellijevo smrt. Od tedaj je bil Calabresi moralno uničen, saj je levičarsko časopisje stalno ponavljalo, da je morilec. Calabresi je časopis sicer tožil zaradi obrekovanja, a stvar je ostala nerazčiščena. Ko so našli levičarskega bogataša Feltrinellija mrtvega ob električnem oporniku v bližini Milana, je spet Calabresi prevzel preiskavo, kar mu je nakopalo novo sovraštvo s strani skrajne levice.

Umor komisarja Calabresija je zelo razburil javnost v Italiji. Taka obračunavanja so absolutno nedopustna in ni mogoče zanje nobeno opravičilo. Dokazujejo le, da so v družbi ljudje, ki jim ni sveto nobeno moralno načelo in so pripravljeni poslu-

Ko je predsednik Nixon naznanil ameriškemu ljudstvu in svetovni javnosti svojo namero, da bo obiskal rdečo Kitajsko, so mnogi politiki izrazili svoj dvom, če je ta pot prava za dosego pomirjenja v svetu. Iiti v Peking mimo Moskve se jim ni zdelo politično modro dejanje, kajti Maova Kitajska je kljub svoji zemeljski razsežnosti in množičnemu prebivalstvu še vedno le velesila drugega razreda. Dejstvo je, da svetovni mir zavisi v prvi vrsti od ZDA in Sovjetske zveze.

Moskva je na vest, da bo Nixon obiskal Peking, reagirala vse prej kot prijazno. V potovanju je videla namero ZDA, dati moralno oporo Kitajski v njenih zahtevah do Sovjetske zveze in da SZ osami v mednarodnem dogajanju. Da bi razblinil ta strah, ki se je polastil sovjetskih državljanov, je Nixon kasneje napovedal še potovanje v Moskvo. Do tega je pretekli teden tudi prišlo.

SOVJETSKA ZVEZA V PROTINAPADU

Toda Sovjetska zveza v času, ko se je pripravljala Nixonov obisk v Moskvi, ni držala rok križem. Hitro je sklenila vojaško pogodbo z Indijo in dovolila, da je Indija vojaško nastopila v obrambo be-

guncev iz Vzhodnega Pakistana. Na ta način je dosegla troje: razbila je Pakistan, ki je bil naslonjen na ZDA in Kitajsko, v dva dela; en del, nova država Bangladeš, se ima prav Sovjetski zvezi zahvaliti za svoj nastanek. Potem je ponižala rdečo Kitajsko, ki sploh razen nekaj kričanja na sežu Združenih narodov ni storila enega pomembnega koraka v korist Pakistana. In končno je zadel tudi udarec ugledu ZDA, ki so se zavemale za enovitost Pakistana, bile gluhe za upravičene zahteve pakistanskih Bengalcev in obsodile vojaški nastop Indije, pa so nazadnje morale sprejeti izvršena dejstva.

Dva meseca pred srečanjem v Moskvi je Sovjetska zveza hotela dati Nixonu še eno lekcijo. In ta je bila v mogočni ofenzivi, ki jo je Severni Vietnam sprožil proti južnovietnamskim četam. Ta ofenziva je bila možna le ob silni obožitvi, ki jo je Moskva prispevala severnovietnamski vojski. Nixon naj bi spoznal, da ima ključ do pomirjenja v Vietnamu ne rdeča Kitajska, ampak Moskva. Dokler ona podpira Severni Vietnam, bo Nixon deležen le udarcev, pa čeprav bo šel še ponovno v Peking.

Tretja sovjetska poteza pa je bila sklenitev 15-letne prijateljske pogodbe z Irakom. Na ta način je SZ dobila dohod od Perzijskega zaliva, bo lahko izvajala pritisk na male, a na petroleju neizmerno bogate države ob tem zalivu, obenem pa držala v kleščah ves Bližnji vzhod. En krak klešč ima zasajen v Egiptu, drugega je sedaj položila na Irak. Ves arabski polotok je tako postal sovjetsko vplivno področje.

Tak je bil torej odgovor Sovjetske zveze na Nixonovo pot v Peking. In Severna Amerika? Diplomatski poraz v Pakistanu je požrla s kislim obrazom in končno sama priznala Bangladeš. Na Bližnjem vzhodu si prizadeva, da se položaj vsaj ne bi poslabšal s kakim novim spopadom med Egiptom in Izraelom. Na vietnamski fronti pa so ZDA na komunistično ofenzivo odgovorile z množičnim bombardiranjem severnovietnamskega ozemlja in s položitvijo min pred pristanišča Severnega Vietnama.

Kdor je mislil, da bo to ameriško ravnanje onemogočilo Nixo-

novo potovanje v Moskvo, se je zmotil. Moskva smatra vietnamsko bojišče za nekaj obrobne, kjer lahko Sev. Ameriko izsiljuje, a v bistvu ji gre za sporazum z Washingtonom, kajti v dolgoročni politiki ostaja Kitajska zanj edini resnični nasprotnik.

KAJ JE MOGOČE PRIČAKOVATI OD SREČANJA V MOSKVI

In tako je do Nixonovega potovanja v Moskvo kljub vojni v Pakistanu, rdeči ofenzivi v Vietnamu ter ameriškim bombam in minam le prišlo.

Dvakrat pred Nixonom je bilo že vse pripravljeno, da bo severnoameriški predsednik obiskal Sovjetsko zvezo. Leta 1960 naj bi bil to storil v mesecu juniju general Eisenhower. Toda afera z ameriškim vohunskim letalom »U-2«, ki je bilo zbito v začetku maja nad Sovjetsko zvezo, je tako razburila Hruščeva, da je obisk odpovedal.

Leta 1968 naj bi potoval v Moskvo Johnson. To pot so se pa kar te zaobrile. Brežnjev je ukazal vojaško zasedbo Češkoslovaške. 21. avgusta 1968 je prišlo do vdora sovjetskih čet in Washington je iz protesta Johnsonovo potovanje razveljavil.

Letos je bilo še več razlogov, da da bi do obiska v Moskvi zlasti pa miniranju severnovietnamskih pristanišč ne prišlo, toda Kremelj se je naredil slepega in gluhega. To pot so se predvidevanja Nixonovega svetovalca Kissingerja izkazala za pravilna: Moskva ima interes na tem srečanju, zato se mu zaradi vojne v Vietnamu ne bo odrekla.

Politični izvedenci so mnenja, da se bo v Moskvi razpravljalo v treh smereh: najprej naj bi prišlo do razjasnitve odnosov v trikotu Washington-Moskva-Peking; potem naj bi se dala osnova za razne pogodbe kot je omejitev rabe jedrskega orožja, poživitev trgovske izmenjave in sodelovanje v vesoljskem programu, končno naj bi se ugotovile vse sporne točke, ki povzročajo medsebojno trenje in bi jih bilo treba začeti reševati.

Med te sporne točke spadata zlasti Bližnji vzhod in Vietnam. ZDA bi želele, da bi se tako Moskva kot Washington zavezala, da ne bosta večala pošiljk orožja. Toda ker se zdi, da Moskva na to zaenkrat ne bo pristala, naj bi Nixon dosegel vsaj zagotovilo, da Kremelj ne bo storil ničesar, kar bi povečalo napetost na Bližnjem vzhodu.

Glede Vietnama pa bo verjetno Brežnjev tisti, ki bo Nixonu predlagal: »Hočete, da vas rešimo polomije v Vietnamu? Prav! Toda nehaite se zanimati za Kitajsko! Pustite jo v dosedanjí osamljenosti. Ostalo prepustite nam.«

Srečanje Nixona s sovjetskimi voditelji to pot ni samo neke vrste izmenjava mnenj, temveč mnogo več: je iskanje skupnih rešitev na podlagi skupnih interesov. Da bodo pri tem žrtvovani interesi manjših držav in narodov, je jasno. Vendar, če bo po vsem natezanju iz tega srečanja svetovni mir izšel bolj utrjen in postalo mednarodno sožitje bolj iskreno, je potovanje Nixona v Moskvo imelo svoj smisel.

Sočutne roke so položile rože na kraj, kjer je tragično izgubil življenje komisar Calabresi

Še nekaj misli o duhovniških poklicih

Gospod urednik! Se enkrat se oglašam, da povem nekaj misli v razpravi o duhovniških poklicih. Prililil me je k temu dopis g. Mirka Rijavca »Moje duhovniške izkušnje«, ki ste ga objavili v 20. številki na 2. strani z dne 18. maja. Cutim se v položaju učenca v šoli, kjer bi inel za sosedo sošolca, ki bi z nagajanjem motil pouk. Kratkovidni učitelj pa bi mene poklical iz klopi in me pošteno namlatil. Tako g. Rijavec v omenjenem članku z vsemi mogočimi kalibri, ki jih je prinesel iz Južne Amerike, strelja name za hudo-bije, ki jih nisem zagrešil. Mojih pripomb, objavljenih v Glasu z dne 20. aprila, ni prav razumel. Naj konkretno odgovorim na vso zadevo.

Napisal sem v tisti številki samo, kar je z ležčim tiskom naslov in kar je pod njim je dodalo uredništvo. Zato tudi samo za tisto odgovarjam in samo tisto zagovarjam. To storim vkljub temu, da me proglasa za omejenca, ki se »nikoli ni stopil iz jajčne lupine svoje domovine«. Samo mimogrede naj omenim, da sem že 31 let v tujini, potem ko sem v domovini bil 7 let v službi. Hočem reči, da sem z odprtimi očmi in ušesi odšel v svet.

V svojem pismu v Kat. glasu sem hotel poudariti tole misel, ki se mi je ob dopisu g. Spacapanu v velikočniti številki Kat. glasa zdela najpomembnejša, katere pa on ne upošteva: Duhovnik mora biti danes izobražen, podkovan v modroslovnih in bogoslovnih vedah, da bo sposoben ljudem pokazati, da vera ni za današnje čase in ne bo nikdar v bodočnosti nekaj nazadnjaškega, čeprav človek še tako napreduje v kulturi. Takšne potrebne izobrazbe pa si ne bo mogel pridobiti, če bo samo »del svojega življenja« posvetil duhovniški službi (Dopis g. Spacapanu »O duhovniških poklicih«, 50. vrsta, šteto od začetka) in bi bil poleg tega poročen ter bi »poleg svojega poklica vršil še službo svečenika« (14. vrsta druge kolone članka). Gre torej za poročene moške, ki bi vršili še kakšno drugo službo, za katero bi se seveda morali pripravljati po šolah. Kje naj potem še dobijo čas in moči, da si pridobijo znanja za duhovniško službo? Če pa bi prejel samo posvečenje brez študija bogoslovnih ved, ne bi znali zavračati najtežjega ugovora današnjega časa, kakor ga navajajo brezumni ljudje, da tam, kjer se širi znanje, kultura, napredek, vera nima več nobenega mesta. V ta namen brezverci tako študirajo filozofijo, da bi nasprotje med vero in znanostjo dokazali.

Samo mimogrede sem tedaj omenil celibat, ne da bi ga zagovarjal ali zavračal. Svojega mnenja nisem izrazil. Samo to sem zapisal, da »Cerkve zelo verjetno še desetletja ali morda nikdar ne bo posvečevala poročenih moških, ki bi izvrševali še kak drug poklic« (g. Rijavec je podčrtane besede spregledal). To pa sem napisal brez ozira na to, kakšne misli bi imel o poročenih duhovnikih, zato, ker sta celibat duhovnikov latinskega obreda potrdila zadnji vatikanski cerkveni zbor in škofjska sinoda lanske leto. Papež sam bi mogel zakon spremeniti, a se bo zelo verjetno držal predloga škofov, da samo v kakšnih izjemnih primerih dovolijo posvečitev starejših izkušenih poročenih moških za posebne potrebe kakšne dežele. Kdor malo pozna cerkveno pravo in njegov razvoj, ta dobro ve, kako počasi se taki zakoni, taki predpisi spreminjajo. V Franciji in še kje drugje so vpeljali »duhovnike delavce«, da bi se mogli lažje približati vsem delovnim slojem, a ti delavci duhovniki niso poročeni in z njimi škofje nimajo posebno dobrihkušenj.

Tisto namigavanje na poročene pravoslavne duhovnike in protestantske pastore, katere naj bi jaz v tistem pismu žalil, je čisto brez vsake podlage. Le kdo je sploh nanje mislil? Poleg tega so pravoslavni duhovniki in protestantski pastori samo v dušnopastirski službi; ne vršijo še kakega drugega poklica. Gg. Spacapan in z njim Rijavec pa v »novem gledanju na duhovnika« zahtevata: »ženitev duhovnikov, izvrševanje drugega poklica, potem šele duhovniško službo. Ne gre samo za besede »novo gledanje na duhovnika«, ki lepo doni. Gre za to, kaj kdo s tem misli.

Ker pa je g. Rijavec poln hvale do poročenih pravoslavnih duhovnikov in protestantskih pastorej, zdaj še tole dodajem: Zgodovinsko dejstvo je, da so Evro-po in tudi Rusijo pokristjanili misijonarji, ki so pripadali raznim redovom. Ti gotovo niso bili poročeni. Tako sv. Ciril in Metod in toliko drugih. Tudi še sedaj imajo pri pravoslavnih važno vlogo redovniki. Poznajo jih tudi protestanti (Taizel).

Dosti povesta tudi naslednji izjavi, ki

sem ju slišal od nekega škofa, torej iz prvega vira. Ko se je v Švici nedavno vršil zbor zastopnikov vseh katoliških škofov (simpozij) Evrope, je poglavar švicarskih protestantov, ki je bil tja povabljen, (neki škof) dejal: »Vi katoličani imate težave z nekaterimi duhovniki, mi pa jih imamo z ženami pastorej. Te se neprestanito pritožujejo nad svojimi mošči, da se zanje premalo zanimajo in preveč delajo za druge.« Iz te izjave je mogoče videti, če jih oženjenosti kaj ovira ali ne pri dušnem pastirstvu.

Na ekumenski proslavi v Ljubljani je govoril tudi povabljeni pravoslavni oženjeni župnik iz Zagreba. Navzoči so bili vsi bogoslovci in dosti duhovnikov in redovnikov. Po govoru mu je nekdo zastavil vprašanje: »Če bi si vi še enkrat izbirali poklic, za kaj bi se odločili?« Župnik je odgovoril: »Reči moram, da imam dobro ženo in dobre otroke; dobro se razume-mo. A ko bi se še enkrat odločal, bi se gotovo za duhovniški poklic, ne bi se pa poročil. Poročen duhovnik je razdeljen in se ne more dušnemu pastirstvu tako posvetiti, kakor bi se želel.«

Končno pa smo tu v Evropi, na Primorskem, kjer so malo drugačne razmere, kakor v Južni Ameriki. Preveč enostavno, preprosto je zdravilo, ki ga nakazuje g. Spacapan in Rijavec zoper pomanjkanje duhovniških poklicev, ko gledata oviro samo v celibatu. Malo si znam razlagati, zakaj g. Spacapan misli še na drug poklic, ki naj bi ga duhovnik izvrševal. Pod vplivom materialističnega in dostikrat veri sovražnega okolja si predstavlja, da bi zaradi tega bodoči duhovnik užival večji ugled. Po mojem mnenju je zelo v zmoti. Ne samo verni, tudi drugi dejansko visoko cenijo dobrega, izobraženega duhovnika. Za Slovenijo onstran meje mi je neki letošnji zlatomašnik, ki je tam preživel čas med obema svetovnjima vojnama in zdaj ves čas tam deluje in živi, dejal: »Se nikdar ni pri nas užival duhovnik tak ugled, kakor ga uživa danes.«

Ko sem bral Spacapanov dopis v velikočniti številki, mi je pri besedah: »Njegova družba (fanta, ki bi zdaj postal duhovnik!) bi bile običajne stare žene, ki zahajajo v cerkev...« (6. vrsta prve kolone od spodaj navzgor!), prišlo na misel: »Ali bi se npr. skavti, če bi šel v bogoslovje kdo iz skavtske organizacije, tudi izogibal svojega bivšega »brata«?« Po tem, kar je napisal, gotovo, ker ne pozna izjeme. Prav tako bi se ga izogibale skavtine. Se-le, ko bi te postale »stare žene«, če bi še zahajale v cerkev, bi se mu približale. Sprašujem se: Ali imate res tak strah pred duhovnikom ali vas je sram pred njim? Ko sem lansko poletje na več krajih maševal ob nedeljah po Gorenjskem, so me večkrat po maši obkolili moške in fantje in smo se prijateljsko pogovarjali. Takšno je razmerje do duhovnika drugod. Tu pa naj bi vsi bežali pred njim? Prepričan sem, da njegove trditve niso resne, niso resnične.

Po mojem mnenju je odločilno pri duhovniških poklicih to, če imajo mladi ljudje kaj smisla za visoke ideale. Najgloblji razlogi, zakaj poklicev ni, so v materialističnem pojmovanju življenja. To se vedno bolj širi pod vplivom današnjega brezverstva. Po zgledu svoje okolice gleda mladina ves smisel življenja v raznih udobnostih. Pogled v onstranski svet ji je zameglen ali popolnoma temen. Za mnoge dobrine ima danes mladina smisel: za delo za bližnjega, za mir na svetu. Trpečim je pripravljena pomagati, odločno odklanja vojne. Ne pozna pa nadnaravnega gledanja na svet; težko razume, da je krščanstvo razodeta vera, da je krščanska ljubezen dosti večja kakor samo naravno sočutje do bližnjega. Manjka ji prave nesebičnosti, velikodušnosti. Tega si pridobi samo v globoki veri. Kdor se je enkrat do tega dokopal in se je tudi vadil v mladih letih v dobrodelnem in apostolskem delovanju, ta se ne bo težko odločil za duhovniški poklic.

Gg. Spacapanu in Rijavcu gre za to, da bi »mladi fantje (kot duhovniki!)... del svojega življenja posvetili drugim« (vrsta 50. v prvi koloni od zgoraj Spacapanovega dopisa). Zato priporočata: »Prosimo (Boga) raje, naj vzbudi v Cerkvi nova gledanja na problem duhovnika.« Papež Pavel VI. pa je letos v poslanici za dan duhovniških in redovniških poklicev govoril »o popolnem darovanju samega sebe« (il dono totale di sé). S kom torej Bog drži? Koga bo uslišal? Mislim, da bi bilo bolje, če bi imeli večje spoštovanje pred veličanstvom Boga in si ne bi smeli predstavljati, da je tako otročji, kakor smo mi. Molimo za poklice, prepustimo pa njemu, da usliši prošnje, kakor on najbolje ve.

G. Rijavec v svojem dopisu pravi (19. vrsta v zadnji koloni od spodaj navzgor): »Včasih se sprašujem, če ne dela Sv. sedež veliko krivico, da tako rekoč odjema ljudem duhovnike, ki bi jih lahko imeli, tudi če ne bi točno odgovarjali zamisli duhovnika, ki smo si jo ustvarili v Evropi.« To ni samo obsojanje ravnanja Sv. sedeža (papeža), ampak tudi škofov celega sveta, ki so na vatikanskem koncilu in na škofovski sinodi odločili, da ostane postava neoženjenosti za duhovnike latinskega obreda že za naprej v veljavi. Ugovore proti tem sklepom bi bilo treba predložiti papežu in škofom, ne bi pa smeli, po mojem mnenju, begati s takimi kritikami naših ljudi na Primorskem, ker jih bodo težko prav razumeli.

Jože Prešeren, Trst

Opomba uredništva. Ko smo letos prvič izdali mladinsko prilogo pod naslovom »Naša mladina piše in razpravlja«, smo hoteli dati mladim možnost, da tudi oni izrazijo svoje stališče o problemih, ki tarajo današnjo družbo. Eden takih problemov je pomanjkanje duhovniških poklicev. Akademik Bernard Spacapan je povedal svoje mnenje, ki ga deli z njim še mnogo drugih, mladih in starejših. Nekaterim ni bilo všeč, da smo njegov članek priobčili; morali da bi vsaj zapisati svoje pomisleke. Pa zakaj bi morali mlademu človeku, ki malo drugače misli, takoj zapreti usta? Ne zdi se nam to ne psihološko modro in tudi ne v duhu dialoga, ki nam je nujno potreben, če nočemo postati okostenela družba. Dr. Prešeren je na Spacapanov članek odgovoril s svojim prispevkom. Imel je vso pravico in radi smo njegov članek priobčili. Prof. Rijavec je ob kresanju raznih stališč, ki jih je povzročil članek Bernarda Spacapanu, dodal svoje poglede, ki mu jih je ustvarila njegova dolgoletna misijonarska izkušnja v Latinski Ameriki. Menimo, da smo storili le svojo časnikarsko dolžnost, če smo tudi njemu omogočili objavo članka. Ker se je čutil dr. Prešeren osebno prizadega, nam je poslal nov članek, ki ga objavljamo danes. Žal nam je, da je naša namera, sprožiti resno razpravljanje o prečem problemu duhovniških poklicev, zašla na tla osebne polemike. Tako kaže, da pri nas razmere še niso zrele za te vrste razprave. Zato se nam zdi pametno, da zaenkrat zaključimo s to vrsto člankov, da se zavedamo, da bo problem duhovniških poklicev ostal pereč kot doslej in se bo moral z njim ukvarjati prav tisti rod, ki so mu nekateri zamerili njegova stališča o duhovništvu, češ da se ne skladajo s tradicionalnim pojmovanjem duhovniške službe. Čas bo pokazal svoje, Bog pa naj da blagoslova vsem iskrenim prizadevanjem za rast Kristusove Cerkve na zemlji!

Obletnica poražencev

Zmagovalci in poraženci imajo vsak svoje obletnice, ki jih ohranjajo v spominu in sporočajo mladini. Prvi se v Sloveniji letos spominjajo raznih tridesetletnic ali petindvajsetletnic na dogodke in še bolj na rojstvo raznih ustanov (tudi Ozne). Nihče pa se tam — glasno seveda — ne bo upal spomniti tistega 26. maja 1942, ko sta se v Strelški ulici v Ljubljani pod krogliami atentatorja zgrudila od maševanja gredoči bogosl. prof. Lambert Ehrlich (bil je v 64. letu starosti) in njegov ministrant visokošolec Ivan Rojec.

V 1. knjigi Kocbekovih dnevnikiških zapisov beremo pod »27. majem (1942)« tale odstavek: »Ko smo zvečer legali na pograd, je prišel kurir iz Ljubljane in prinesel vest, da je po sklepu ljubljanskega vodstva padel dr. Ehrlich, organizator stražarstva in pobudnik antipartizanstva. Ta izvršitev sankcij je ob medli petrolejki razgibala našo barako. Začeli so se zanimivi razgovori, med katere je Kidrič vpletel svoje spomine na Ehrlicha. Pripovedoval nam je, kako ga je Ehrlich obiskal v dunajski ječi in mu na zelo spreten način ponudil svojo osebno naklonjenost« (»Tovarišija«, 1949, str. 28).

Tudi naslednji dan je Edvard Kocbek — po noči nemirnega spanja — še razmišljal o Ehrlichu. »Pred seboj vidim mrtvega Ehrlicha, ki sem nekoč tudi jaz z njim mnogo govoril.« Malo dalje pa se je pomiril s temle spoznanjem: »To se pravi, da sme določena človeška skupnost s polno pravico seči po revolucionarnih sankcijah, kadar je njen obstoj ogrožen, posebno, kadar blje boj na življenje in smrt. Kdor je v takem stanju odgovoren

BESEDE ŽIVLJENJA

SVETA TROJICA

»Bog namreč ni poslal Sina na svet, da bi svet obsodil, marveč... zveličal« (Jan 3,17).

Kristus ni prišel sodit, ampak zveličat. Sodba pride po smrti, življenje pa se nam daje za zveličanje.

Kristus tukaj nikogar ne sodi, niti tistih, ki so volili Marxa. Morda jih je »razočaral« zaradi nas...

Ker Kristus ne sodi, tudi kristjani ne smemo soditi! Raje si vest izprašajmo: — če smo bili pravični do delavcev, — če smo ljubili reveže, — če smo spoštovali človeka: vsakega človeka, njegovo prepričanje, jezik in narodnost!

Samo tako nas bo Kristus zveličal — vse skupaj!

Z. I.

Glasbeni festival v Stresi 1972

Letošnjo jesen bo Stresa ob Lago Maggiore pozorišče enajstega mednarodnega glasbenega festivala, ki že običajno priključuje ob bregove lepega jezera najboljše umetnike s področja simfonične, komorne in solistične glasbe.

Prihodnja izdaja »Glasbenih tednov« (Settimane musicali di Stresa) se bo vršila med 1. in 23. septembrom. Za začetek bo nastopil sloviti orkester »Concertgebouw« iz Amsterdamu, ki bo predvajal Mozartove in Brucknerjeve simfonije. Sopranistka Gundula Panowitz bo izvajala Schubertove in Strausove samospeve. Sledil bo koncert violinista Yehudi Menuhina. Med komornimi skupinami naj omenimo nastop Italijanskega kvarteta. Nato bo nastopil komorni orkester iz Kölna s sodelovanjem čelista Pierre Forunierja.

V cerkvi sv. Ambroža bo francoski organist Gaston Litaize izvajal Bachova in Franckova dela. V Kongresni palači bo nastopil dunajski filharmonični orkester pod vodstvom Claudia Abbada z deli Schuberta, Beethovna in Brahmsa. Na sporedu bo še več komornih koncertov z glasbo baroka, klasične in romantike. Nastopili bodo tudi zmagovalci raznih mednarodnih glasbenih tečajev.

Posebno pozornost zasluži na festivalu v Stresi počastitev stoletnice rojstva slavnega cerkvenega skladatelja Lorenza Perosija. Ob tej priložnosti bodo simfonični orkester, zbor ter solisti Italijanske radiotelevizije iz Milana izvajali njegov oratorij »Transitus animae«.

Vsekakor kaže letošnji program veliko pestrost in obeta ponovno velik umetniški užitek.

Obnovljena katedrala v Nigeriji

Nedavno so v Nigeriji v mestu Onitsa posvetili med zadnjo državljansko vojno poškodovano in sedaj obnovljeno katedralo. Slovesnosti se je udeležilo okoli 20.000 vernikov, 12 škofov in tudi visoki predstavniki državne oblasti. V cerkveni pokrajini Onitsa je 2.500.000 katoličanov in 500.000 katehumenov, to se pravi nad polovico vseh katoličanov Nigerije. Stanje duhovniških in redovniških poklicev je še kar ugodno. Mnoge kandidate morajo zavrniti zaradi pomanjkanja prostorov in sredstev.

Robidnice

V.

Robida raste povsod, tudi v katoliški Cerkvi. Na žalost tudi v Cerkvi v Jugoslaviji. Posebno hudo je, da morajo na to opozarjati komunisti. Pri tem mislim na spor med slovenskimi in hrvaškimi škofi glede uporabe ljudskega jezika v štirih slovenskih župnijah.

Tistim, ki berejo »Družino«, je znano, da so se slovenski škofje in posebno mariborski škof zavzeli za župnijo Razkrižje, ki je kakih 10 km vzhodno od Ljutomera na slovensko-hrvaški meji, naj bi se v tej župniji opravljalo bogoslužje v cerkvi v slovenščini ali vsaj v slovenskem in hrvaškem jeziku. Saj gre za župnijo, ki je v mejah socialistične republike Slovenije, ima slovensko šolo, v cerkvi pa župnik rabi le hrvaščino; samó petje je lahko slovensko. Zagrebška nadškofija pri tem ugovarja, da župnija Razkrižje spada pod zagrebško škofijo, da so ljudje zadovoljni s sedanjim župnikom in tudi s hrvaščino v cerkvi. Ko so hoteli izpeljati ljudsko glasovanje za slovenščino ali hrvaščino, so prizadeti župnik in njegovi pomagači izpeljali tako, kakor je bilo njim v prid. Ostala je zato slovenščina v šoli, hrvaščina v cerkvi.

Nekaj podobnega se vrši v treh župnijah na Koprskem in sicer v Pregari, Gradini in Topolovcu. To so tri vasi ob cesti Kubeš-Motovin in spadajo pod Slovenijo, v cerkvenem oziru pa pod Pazin. Zato imajo v cerkvi le hrvaščino, v šoli pa seveda slovenščino, saj so ljudje Slovenci. To je pokazalo tudi ljudsko štetje lanskega leta. V Razkrižju se je npr. 83 % prebivalcev izjavilo za Slovence. V vaseh na Koprskem je bilo nekaj podobnega.

Ker škofje niso mogli najti mirne rešitve, oziroma ker je hrvaški škofje niso hoteli sprejeti, je sedaj posegla vmes Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije. Dne 17. maja so razpravljali pri koordinacijskem odboru za urejanje odnosov med samoupravnimi družbo in verskimi skupnostmi pri republiški konferenci SZDL o položaju, ki je nastal, ker pristojne oblasti vsiljujejo slovenskim vernikom bogoslužje v hrvaškem jeziku. Pri razpravi je morda najlepše povedal prof. France Vodnik, ki je predlagal, naj bi ordinarijat, to je škofija, v evangelijskem duhu prepustil odločitev vernikom. »Ne razumem — je rekel —, da je treba učiti krščanskega nauka nekoga, ki bi sam moral učiti ta nauk druge.«

K besedam prof. Franceta Vodnika ni kaj dodati, kakor to, da ni v čast škofovski konferenci jugoslovanskih škofov, da ni zmogla ozdraviti te rane na Cerkvi v Jugoslaviji, tako da je že v pohujanje komunistom.

(r+r)

Atletika. Pokrajinska faza atletskega tekmovanja v okviru Mladinskih iger se bo vršila v četrtek 1. junija dopoldne. Pravico udeležbe imajo tisti naraščajniki (letniki 1957-1961), ki so nastopili vsaj v eni disciplini na občinskih tekmah.

V sredo 31. maja ob petih popoldne pa bo občina Gorica nagradila atlete, ki so se na občinskih mladinskih igrah uvrstili na prvih šest mest.

Odbojka. Tudi letos bo Olympia organizirala odbojarski turnir »Pokal Peter Spacapan«. Vršil se bo predvidoma v drugi polovici junija. Udeležila se ga bodo lahko moštva serije D ter I. in II. divizije. Podrobnosti bodo objavljene kasneje.

Kot da koprskanske administrature sploh ni

Pod tem naslovom je prinesel verski list »Družina« z dne 9. aprila članek, ki ga je napisal prof. Tomaž Pavšič in ga v celoti priobčujemo. Želimo, da bi našel odmev na pristojnih mestih.

V Novari v Piemontu ima sedež znamenita znanstvena založniško industrijska ustanova Istituto Geografico De Agostini, ki izdeluje zemljevide, atlase in druga zemljepisna učila ter pomagala. Med drugim izdaja tudi vsakoletni žepni atlas-koledar z naslovom Calendario Atlante De Agostini; sedaj (leta 1972) je dosegel že častitljivo 68. izdajo. Pri zemljepisno-politično-gospodarskem opisu posameznih držav najdemo v njem ponavadi tudi podatke o verstvu ali verstvih ter cerkveno ureditev (škofije, metropolitije itd.). Žal ima tudi zadnja, letošnja izdaja isto grobo napako (ali morda hoteno potvarjanje dejstev?) kot že prejšnje: koledar namreč ne pozna (ne prizna?) koprskeske škofije, oziroma, kot se sedaj uradno še zmeraj lahko imenuje le apostolska administratura Slovensko primorje. Znano je sicer, da italijanski parlament še ni ratificiral londonskega sporazuma iz leta 1954, ki zadeva tudi naše obalno področje, in da vatičanska politika ni bila nikoli preveč nagla za prilagoditev škofijskih meja stvarnim potrebam; v preteklosti do Slovencev žal tudi ni bila zmeraj ljubezniva in je puščala, da je nanjo preveč vplivala italijanska vlada. Toda to je drugo vprašanje in upajmo, da bo na zahtevo slovenskih vernikov, predvsem pa slovenskih škofov, sedanje čudno stanje rešeno tako, da bo tudi nova primorska škofija postala sestavni del slovenske metropolitije.

Povsem nedopustno in neugledno za ustanovo z mednarodno veljavo pa je, da ob vsej natančnosti, ki jo njen koledar atlas premore (drugod so navedene tudi

Primorje« (Cerkev na Slovenskem, Ljubljana 1971, str. 243).

Istituto Geografico De Agostini torej za to diskriminacijo ne more imeti nobenega izgovora s formalnega gledišča, pač pa v tem lahko vidimo, da tudi »znanost« včasih premoti politični vpliv, namesto da bi bila skoz in skoz nepristranska. Z naše strani bi bilo odgovorne v Novari treba opozoriti na to nepravilnost, ki jim jemlje ugled.

Onesnaženje morja in turizem

V kratkem bi se morala odpreti številna kopališča od Milj do Devina. Izgleda, da bo letos precej težav v tem pogledu, kajti zadnje analize morske vode v Tržaškem zalivu so pokazale visoko stopnjo onesnaženosti (preko 100 bakterij na liter, ki je skrajna meja okuženosti). Kopališča, ki presegajo to mejo, ne morejo dobiti dovoljenja za svoje odprtje.

Tržaška občinska uprava bo skušala omiliti posledice onesnaženja obalnih voda s podmorskimi odtokom greznic na odprtem morju. V ta namen je družba Montubi dobila dovoljenje za izgradnjo omenjenih odtokov približno 1 km od obale. Osrednji problem pa predstavlja glavna mestna greznica v starem pristanišču, za katero pa še ni pripravljen načrt za sanacijo.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Žalostna obletnica

Sedemindvajset let mineva od temnih dni zgodovine slovenskega naroda. Konec meseca maja in prve dni junija leta 1945 je iz Vetrinje pri Celovcu angleška vojska izdajalsko predala slovensko narodno vojsko domobrancev v roke jugoslovanskim komunistom.

Ko je ruska armada zasedla Beograd in prodirala proti Zagrebu, druga ruska divizija pa iz Madžarske napredovala proti Mariboru, je poveljstvo slovenskih domobrancev soglasno z novo ustanovljeno slovensko vlado ukazalo umik iz domovine, da bi obenem z umikajočo se vojsko krili umik preko desetisoč slovenskih civilnih beguncev in tako preprečili nadaljnje prelivanje krvi. Približno 13.000 mož SNV se je umaknilo v Avstrijo, 7.000 mož pa v Italijo.

Kako in zakaj je prišlo do prisilne izročitve razorožene slovenske narodne vojske, o tem je bilo že veliko napisane. Jesenice, Podutik, Teharje, St. Vid, Kočevski Rog... — tu ležijo množični grobovi, kjer je bila ta vojska mučena in zverinsko pobita; brez zaslišanja in brez obsodbe. Kriv ali nedolžen, je vsakdo padel kot žrtev množičnega pokola.

Pokol dvanaest tisoč sinov naroda, ki šteje le poldrugi milijon pripadnikov, je huda in grozljiva rana, zločin pa toliko okrutnejši, ker je bil storjen mesec dni po končani vojni.

Slovenske komuniste naj bi žalna obletnica spomnila, da mrtvi še vedno čaka, da se jim vrne čast, javnost pa se seznani z morilno akcijo in njenimi storilci. Saj je celo španski »fašist« Franco lahko postavil veličastno skupno grobnico padlim v revoluciji, tako belim kot rdečim... Mladina pa naj se ob spominu na slovensko

žaloigro zamisli, kako je končala mlada slovenska vojska, ki se je že med vojno upala upreti diktaturi stalinizma.

Vsi demokratični Slovenci v zamejstvu počastimo spomin padlih mož in fantov, ki so žrtvovali svoje življenje v hotenju, da bi slovenski narod živel v demokratični in zedinjeni Sloveniji.

Vinko Levstik, Rim
(eden izmed vrtnjenih)

Opomba ured. Vetrinjska tragedija pred 27 leti je bila posledica sovražstva, ki je zajelo slovensko ljudstvo med zadnjo vojno, posebno pa še stalinističnega fanatizma, ki je takrat do mozga prežgal vse slovenske partizane. Od takrat do danes se je marsikaj spremenilo tudi v Sloveniji in Jugoslaviji. Stalinizmu so se uradno odpovedali in ga pokopali, sovražstva do rodnih bratov pa niso pokopali. Še zmeraj gor v srečih številnih slovenskih komunistov. To je tragedija sedanjega rodu, da raste še vedno v sovražstvu in fanatizmu, tako da se ne morejo zaceliti stare rane.

Zrušila se je hiša pri Sv. Ivanu

Ena izmed šestnadstropnih hiš na pobojju Brandežije pri Sv. Ivanu, katerih gradnjo so morali prekiniti zaradi razpok in zemeljskih premikov, se je v soboto 20. maja zjutraj sama zrušila. Človeških žrtev ni bilo, ker so podjetnik in tržaška občina pravočasno sprejeli vse varnostne ukrepe. Dali so izprazniti tudi nekaj sosednjih hiš.

Ostali dve stavbi bodo, kot smo že zadnjič poročali, tudi porušili, če se ne bosta sami prej podrli.

ZGODBA O CLOVEKU, KI JE POZABIL NA SOVRASTVO

Tenak sončni žarek je drsel od vrat proti pločevinasti mizi, ki je služila za umivalnik, se prelomil na leseni, počekani nogi, se speljal preko temnega kota na zamazano steno ter se krčil minuto za minuto proti znamenju, zarisanemu tik pri tleh. Vsak hip ga bo obsijal.

Stirje pari oči preže nanj, nepremično, srepo, kakor da bi bil žarek strupen rep neznane pošasti.

Ljudje v celici dihaajo težko, požirajo slino, pa vendar niti en zvok ne zmoti šumenja cest.

Zdaj! Zarek je obstal na znamenju ter ga ožaril s tako silo, da je bilo mogoče razločiti celo iz nasprotnega kota, da je bilo znamenje križek. Začrtan je bil s koncem topega svinčnika na mestu, ki ga je križalo sonce vsak poletni dan ob petih, če ni bilo preveč oblačno.

Trenutek je minil, čas se je premaknil, križ na steni je ugasnil v senco, starešina Filip je prišel moliti očenaš za dušo tovariša, ki je prestopil prav ta hip prag iz ječe v prostost.

Nihče se ni čudil, da je Filip molil naprej, četudi so imeli med seboj duhovnika, gospoda Cirila. Dolžnost starešine je bila moliti za sotrpina, ki je odšel. Kadar bodo peljali njega, bo to opravil naslednik. Taka je bila navada v celici na smrt obsojenih.

Filip je molil glasno, premišljeno, počasi. Ni poslušal, ali mu kdo odgovarja ali ne. Že po prvih besedah očenaša je pozabil na rajnega tovariša, ki ga morda

predloga Slovenske skupnosti bi dosegli torej posredno večjo in pravičnejšo odškodnino za izgubljeno zemljo, neposredno pa večjo kontrolo nad obsegom razlašanja kot takega. Svet je sklenil storiti vse, kar je potrebno, da bi ta zakonski predlog bil deležen čim širše politične zaslombe v deželnem svetu.

»Praznik češenj« v Mačkovljah

Prosvetarji iz Mačkovelj so z letošnjim desetim »Praznikom češenj« ponovno dokazali, da se je ta njihova prireditve uvrstila med tradicionalne kulturno-zabavne prireditve v Bregu in na Tržaškem sploh. Ugodno vreme je privabilo izredno veliko število ljudi iz mesta, s Krasa in tudi z enstran meje. Prireditelji so poskrbeli za zelo pester in obširen kulturni spored, na katerem je nastopalo kar devet skupin od godbe na pihala iz Brega pa do Fantov izpod Slavnika ter onih izpod Grmade, ki jih vodi Edi Race oz. Ivo Kralj. Nastopili so še domači pevski zbor ter deklški zbor iz Škedenja pod vodstvom Dušana Jakomina, otroški pevski zbor iz Mačkovelj, ki ga vodi Ljuba Smotlak, pevski zbor »Slovenec« iz Boršta (pevovodja Drago Petaros) ter harmonikaši in mladinski ansambel Glasbene šole pod vodstvom prof. Romane Zajec. Godbo na pihala je vodil Dušan Strajn.

Letošnji praznik je zaradi jubilejne obletnice potekel v slovesnejši obliki kot običajno. Izredno domiselna je bila tudi priložnostna značka. Poleg tega so pečat prazniku dali razni pozdravi in priložnostni nagovori. V imenu prirediteljev — Slovenske prosvete iz Mačkovelj — je vse udeležence in nastopajočce pozdravil dr. Alojzij Tul. Poudaril je, da je namen prireditve nuditi našim ljudem kulturno in zabavno razvedrilo.

Kot izreden gost se je prireditve udeležil eden prvih pobudnikov »Praznika češenj« dr. Stanko Janežič, ki je orisal njegovo zgodovino in prve začetke, ko je bil praznik namenjen predvsem vaščanom in najbližjim sosedom. Zaradi privlačnosti je postal tradicija in želeli je, da bi tudi to še dolgo ostal. O pomenu praznika za utrjevanje narodne zavesti v mladem rodu je spregovoril prof. Aldo Štefancič. Posamezne točke je povezoval napovedovalec Miro Opelt.

»Praznik češenj« v Mačkovljah je spričo svojega razmaha in značaja, ki si ga je pridobil v svojem desetletnem obstoju, postal privlačna in nenadomestljiva prireditve, saj nudi kulturno in zabavno razvedrilo v prijetni obliki tako za mlade kot srednji rod ter za naše najmlajše. Vse to na osnovi enotnega slovenskega duhovnega, kulturnega in narodnega prostora. Zaradi tega brez pretiravanja lahko trdimo, da se »Praznik češenj« uvršča med osrednje ljudske kulturne prireditve na Tržaškem. Njegovim prirediteljem k temu prodornemu uspehu iskreno čestitamo.

Vsakoletni udeležence

Voda na Krasu

Na vprašanje tudi našega deželnega svetovalec dr. Stoka je deželni odbornik Comelli obravnaval problem vode na Krasu za kmetijske potrebe. Razložil je težkoče pri rešitvi tega vprašanja in zagotovil s tem v zvezi zanimanje deželnega odbora.

V nedeljo 28. maja ob 18. uri bodo svetoivanske skavtine v Marijinem domu v ul. Risorta 3 ponovile Ribičičevo igro

PISANE LUTKE

Iz Beneške Slovenije

Tovarna v Čemurju

Pred časom so morali zaradi finančnih težav zapreti opekarno v Čemurju v Benečiji. Ta dogodek je izzval spontan protest vsega krajevnega prebivalstva, posebej pa mladih iz Hločja oz. Ljes. Naš deželni svetovalec dr. Stoka je takoj posredoval v deželnem odboru; v torek 23. maja je deželni odbornik Dulci odgovoril v deželnem svetu na zadevno vprašanje. Dejal je, da je tovarna v Čemurju zašla v veliko krizo, kateri takrat ni bilo izhoda. So pa danes precejšnje možnosti, da bi se tovarna obnovila in v bližnji bodočnosti zopet odprla.

Deželni svetovalec dr. Stoka je v odgovoru dejal, da upa, da bo do tega odprtja res čimprej prišlo; da pa je nezadovoljen z ekonomskim načrtovanjem deželnega odbora v Benečiji. Tu bi moral deželni odbor misliti na odprtje, oz. prispevke za nove tovarne, ki bi morale čimprej nastati v Sempetru ob Nadiži ter v Sent Lenartu. Če ne bodo tam nastale tovarne, je dejal dr. Stoka, se bo emigracija nadaljevala. Odgovorne oblasti pa morajo napraviti vse, kar je v njihovih močeh, da bi zaustavile izseljevanje mlade delovne sile iz Benečije.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Sporod od 28. maja do 3. junija 1972

Nedelja: 9.40 Po domače z Dobrimi znanci. 11.00 Otroška matineja. 11.50 Mestece Peyton. 18.00 Elizabeta I. - drugi del filma.

Ponedeljek: 17.45 Riki - film. 18.30 Sest srečan z Barkerjem - film. 19.00 Mladi za mlade. 20.30 Ubit boš 10. aprila - švedska TV drama. 22.15 Kulturne diagonale.

Torek: 17.45 Krojaček Hlaček. 18.30 Od zore do mraka. 19.05 Možganski valovi. 19.30 Filmi z mednarodnega festivala v Varni. 20.35 Dragulj v kroni - poljski film.

Sreda: 17.50 Sebastijan in Mary Morgan. 18.30 Jazz na ekranu. 20.30 Nogomet Ajax: Inter.

Četrtek: 17.45 Veseli tobogan: Cerkvenjak. 18.30 Boj za obstanek. 19.00 Umetnički-giganti. 20.35 Slovenska popevka. 22.00 Bos skozi pekel.

Petek: 17.35 Planet dveh sonc. 18.45 Cesta in mi. 19.00 Mestece Peyton. 20.35 Slovenska popevka.

Sobota: 16.40 Pokal pevcev. 18.20 Disneyev svet. 20.30 Slovenska popevka. 22.00 Tekmeča - film.

Do 5. avgusta prošnje za gradnjo starostnih domov

V deželnem vestniku št. 15 so objavljena določila za izvajanje deželnega zakona št. 3 iz leta 1972 o prispevkih za gradnjo, nakup in ureditev domov ter dnevnih zavetišč za stare ljudi.

Občine in druge ustanove, ki se želijo poslužiti teh deželnih ugodnosti, morajo vložiti prošnjo najkasneje do 5. avgusta na deželno odborništvu za delo in socialno skrbstvo. Prošnji je treba priložiti načrt za nameravano gradnjo in poročilo zdravnika specialista za starostne bolezni. V odloku so navedena še ostala določila, ki jih je treba v prošnji upoštevati.

Občine in druge ustanove, ki se želijo poslužiti teh deželnih ugodnosti, morajo vložiti prošnjo najkasneje do 5. avgusta na deželno odborništvu za delo in socialno skrbstvo. Prošnji je treba priložiti načrt za nameravano gradnjo in poročilo zdravnika specialista za starostne bolezni. V odloku so navedena še ostala določila, ki jih je treba v prošnji upoštevati.

Občine in druge ustanove, ki se želijo poslužiti teh deželnih ugodnosti, morajo vložiti prošnjo najkasneje do 5. avgusta na deželno odborništvu za delo in socialno skrbstvo. Prošnji je treba priložiti načrt za nameravano gradnjo in poročilo zdravnika specialista za starostne bolezni. V odloku so navedena še ostala določila, ki jih je treba v prošnji upoštevati.

Občine in druge ustanove, ki se želijo poslužiti teh deželnih ugodnosti, morajo vložiti prošnjo najkasneje do 5. avgusta na deželno odborništvu za delo in socialno skrbstvo. Prošnji je treba priložiti načrt za nameravano gradnjo in poročilo zdravnika specialista za starostne bolezni. V odloku so navedena še ostala določila, ki jih je treba v prošnji upoštevati.

S čelom naslonjenim na debela lesena vrata, z rokama sklenjenima na hrbtu, je široko razkorčen stal stotnik Aleš. Molil je molče.

Na hodniku so zaropotali kotli z večerjo in za hip pregnali mučno misel.

Ob šestih, ko je sonce izginilo za glavnim postopjem kaznilnice, se je v celici zmrčilo.

Bil je to čas najtežjih ur, mrak med dnevom in nočjo, ko se je duh sprostil zunanjih vtisov in je bilo telo še prespočito za spanec.

(se nadaljuje)

MARKO KREMŽAR

(8)

SIVI DNEVI

Ni več gledal skozi odprtino. Pogled mu je zastal na križu, kamor je privezal pas. Prsti so pričeli polzeti. Na čelo mu je stopil pot.

Nel Vse skupaj je bila prevara. Včeraj na cesti je bila nesreča, to tukaj je silo-bran in kaj mu morejo. Nihče mu nič ne more, tudi ona ne. Morda se niti ne zave... Prijel je zanko, di bi si jo strgal z vratu, pa je začutil, kako se je zganil mrlič pod nogami. Otrpnil je. Truplo pod njim je lezlo niže in niže.

Zdaj je visel le še na prstih. Noge so iskale opore... Da, tu je glava... Odgnal se je, da bi dosegel voz, rešetko, da bi se rešil, toda glava je omahnila vstran in mrtve oči so strmele v par vojaških čevljev, ki so v zraku zaman iskali tal.

Sele tedaj se je Peter zavedel, da bi klical na pomoč. Dvakrat je zarjul, preden so mu prsti izgubili zadnjo moč. Čutil je,

da se usnje napenja, misli so se zmedle, z grozo je srepel v mlečno belino, ki se je pričela spajati s črnim, železnim oken-skim križem.

Telesa ni čutil več. Vedel je le, da živi, ker se oprijemlje vrvi, ki mu jemlje življenje.

Pas se je izmuznil iz utrujenih rok, bobnenje v ušesih je prehajalo v molk.

Obvisel je tako, da se je s prsti dotikal tal. Izbuljene oči so zrle v križ nad seboj.

Pol ure nato so ju našli.

Pas se je bil medtem toliko nategnil, da je obešenec stal na tleh, medtem ko je oni drugi naslanjal nanj glavo, z rokami v naročju kakor zatopljen v premišljevanje ali molitev.

Se isti dan so ju pokopali v skupnem grobu. Političnega pripornika, ki je čakal sodbe, in tovariša zastavnika, ki je bil priprt za eno noč zaradi prenapetosti vožnje in prometne nesreče.

Vse so opravili brez šuma in brez besed, da ne bi bilo škandala.

Ko je dekle po nesreči okrevalo, so ji

Seja izvršnega sveta SLG v Gorici

Izvršni odbor Slovenskega ljudskega gibanja v Gorici je na svoji seji, ki jo je imel prejšnji teden, ocenil položaj po zadnjih političnih volitvah, ki so zabeležile močno afirmacijo demokratičnih sil. Ugotovilo je, da so slovenski volivci, ki tradicionalno glasujejo za slovensko listo z lipovo vejico, s svojo odgovornostjo podprli prav one sile, ki jamčijo spoštovanje osnovnih demokratičnih in krščanskih ter humanih vrednot.

Odbor je nadalje pretresel vrsto organizacijskih vprašanj ter v zvezi s tem odobril nekatere sklepe. Obravnaval je tudi predloge za tesnejše sodelovanje s SLG v Trstu, zlasti na področju informacij in tiska.

Izvršni odbor SLG je načel še vprašanje prihodnjih deželnih volitev, ki se bodo vršile spomladi leta 1973. V skladu z važnostjo tega vprašanja namerava podvzeti vse potrebne korake za čim širšo slovensko uveljavitev na njih.

Za praznik sv. Rešnjega Telesa, v četrtek 1. junija, bo ob dnevu prvega sv. obhajila ob 20. uri v župnijski dvorani v Doberdobi

PRIMERNA PROSLAVA

Poleg priložnostnih prizorov bo igrica »Srečanje« in privlačna mladinska igra v petih slikah

»MACEHA IN PASTORKA«

katero bo uprizorila mladina iz Standreža v reviji gdč. Majde Zavadlav.

Bilo srečno!

Prvo soboto v maju sta si v števerjanski cerkvi obljubila večno zvestobo domačina Jerica Koren in Mirko Humar. Oba sta že dolgo vrsto let med najbolj agilnimi člani domačega društva »F.B. Sedej«. Zenin je bil tudi že predsednik društva, nevesta Jerica pa tajnica. Zato jima je društveni zbor pel pri poročni maši, na zakuski pa so poleg mnogih prijateljev igrali fanje števerjanskega glasbenega ansambla »L. Hlede«. Novoporočencema želimo vso srečo na novi življenjski poti!

Sovodnje - Nekaj novic

Sovodnje skupaj s Standrežem zmeraj bolj spreminjajo svoje lice. Iz pretežno kmečke vasi bodo kmalu postale izrazito industrijsko področje, polno tovarn, cest in prometa. Poleg dveh tovarn in vpepelnika za goriške smeti, ki že obratujejo, gradijo sedaj še eno tovarno ob pokrajinski cesti nasproti tekstilni tovarni. V njej bo podjetje Adani izdelovalo razne gorilne naprave. Potem bo kmalu zajela sovodensko področje tudi nova avtocesta, ki je pri Fari že dosegla Sočo.

Vpliv tovarne se pri domačinih močno pozna. Vsi so zaposleni ali tu ali tam. Mlajše žene delajo skoro vse brez izjeme. Dvojna in tudi trojna plača se v družini pozna tako, da si ljudje gradijo nove hiše ali popravljajo stare. Kaka stara hiša bo ostala le še za spomenik na čase, ki so bili.

Pri obilnem delu ljudje najdejo malo časa za poroke. Zadnja je bila lani v septembru, letos pa šele v nedeljo 21. maja. Poročila se je domačinka Nevenka Petijan, ki je vzela za moža Brankota Ambrosija iz Gorice. Zenin je bil gojenec

Zavoda sv. Družine in nato Alojzijeveša. Bilo srečno!

V vasi, ki je sedaj po smrti župnika Vladka Komaca brez rednega dušnega pastirja, bodo imeli razne slovesnosti. Naj omenimo predvsem jubilej domačega cerkovnika Franca Peliconi. Ob njegovi 45-letnici zveste in redne službe v cerkvi mu je škofijsko združenje cerkovnikov podelilo posebno odlikovanje; prejel je zlato kolajno in diplomu s posvetilom v slovenskem jeziku: Diploma priznanja in za služnosti z zlatim odličjem Francu Peliconu za zvesto izvrševanje cerkovniške službe (1927-1972) v Sovodnjah. Predsednik Lo Re, duhovni asistent A. Persig, nadškof Cocolin. — Slovesnost podelitve odličja je bila v cerkvi v kraju Villa Vicentina v četrtek 18. maja, kjer so se zbrali kolegi-cerkovniki. Istočasno so podelili diplome priznanja še cerkovnikom iz Ville Vicentine in iz župnije sv. Ambroža v Trzicu. Francu Peliconu tudi naše čestitke in voščila.

Sovodenski otroci se sedaj pripravljajo na prvo sv. obhajilo, ki bo v nedeljo 11. junija; dijaki srednješoli pa hodijo k nauku za birmo, ki jo bo podelil nadškof msgr. Cocolin v nedeljo 18. junija ob 10. uri. Za to priložnost bo tvrdka Zanin iz Codroipa popravila cerkvene orgle.

Tudi kulturniki bodo imeli v Sovodnjah ta mesec svoj praznik. Domače kulturno društvo se namreč pripravlja, da slovesno odpre novi kulturni dom, ki so ga zgradili poleg posojilnice in športnega igrišča. V časopisih smo brali, da bo otvoritev v nedeljo 11. junija, nakar bodo sledile razne prireditve ves teden.

MLADIKA št. 4

V tej številki je napisal uvodnik »Sredi hrupa in nemira« — načelne ugotovitve k zadnjim državnoborskim volitvam — Ivan Udovič. Dr. Anton Kacin predstavi prof. dr. Josipa Ličana, organizatorja in publicista, ki je bil od leta 1918 do 1926 osrednja osebnost v katoliški skupnosti na Goriškem. Dva zapisa sta posvečena spominu nedavno umrlih Josipa Kravosa in prof. Otona Muhra. Objavljen je razgovor s slikarjem Borisom Zuljanom. Ivana Placer in Sonja Zupančič sta prispevali dve nežni črtici »Tebi« in »Mladostna bol je kratkotrajna«. Mate razpravlja o verski vzgoji v družini, Ivan Bužanec pa objavlja »Nekaj misli o problematiki starih ljudi v naši družbi«. Alojz Tul nam iz starih časov opiše odhod nadvojvode Maksimilijana v Mehiko.

V kulturnem delu najdemo zapis o dveh pomembnih slovenskih literarnih dogodkih (podelitev nagrade »Vstajenje« in izid Pangerčeve pesniške zbirke), oceno knjig Carla Rinaldija »Chiesa e Risorgimento« in Friuli nel dissenso del Vogrig« in p. Odila Hajnska »Marijine božje poti«, poročilo o koncertu violinista Igorja Ozima ter oris zamejske in zdomske literature, v katerem predstavi prof. Martin Jevnikar Alberta Miklavca in Borica Pangerca. »Čuk na obelisku« se to pot spoprime z Jovanovičevimi »Rogonosci«, ki jih preimenuje v »govnonosce« in z vso upravičenostjo krepko raztrga. Da bi le kaj pomagal!

—ej

Širite »Katoliški glas«

Člani mladinskega dramskega odseka PD »Standrež« so v nedeljo 14. maja uprizorili na odru župnijskega doma otroško igro Kristine Brenk v 5 slikah »Maceha in pastorka«

II. zamejski festival narodno-zabavne glasbe

V ŠTEVERJANU »MED BOROVCI«

v petek, 26. maja ob 20.30
v soboto, 27. maja ob 20.30
in finale v nedeljo ob 17. uri

Sodeluje nad dvajset ansamblov s Koroške, Goriške, Tržaške in Slovenije

Festival organizirajo: S.K.P.D. »F.B. Sedej«
Ansambel »L. Hlede«
Zveza slov. katol. prosvete - Gorica

Vabimo vse zamejske Slovence, da prihitijo v Števerjan in s svojo prisotnostjo dajo novo spodbudo naši mladini pri njenem delu za kulturno rast v okviru slovenskih navad in tradicij. Dobro bo poskrbljeno za prigrizek in izborna domačo kapljico.

Evharistično slavlje v Gorici

Kot preteklo leto bo tudi letos skupno evharistično slavlje za vse vernike goriškega mesta v obeh jezikih. Vršilo se bo na praznik sv. Rešnjega Telesa 1. junija v cerkvi Srca Jezusovega ob 18.30. V slovenskem jeziku bo evangelij, nadškofova beseda in petje med obhajanjem. Da bo petje prišlo do izraza, naj se slovenski verniki zberejo pred glavnim oltarjem na levi strani ob vhodu v zakristijo. Pridite v obilnem številu!

Bralci pišejo

Pismo mladega volivca
»novinarju« socialistu

Spoštovani! Najprej naj povem, da sem letos prvič volil za senat. Pred volitvami ste mi »tovariši« socialisti poslali svoje glasilo, v katerem ste hoteli slovenske volivce prepričati, naj volijo Vašo stranko.

Vaša propaganda me ni prav nič prepričala. Nasprotno: nevoljen sem postal, ko sem bral Vaše besedilce. Ze večkrat ste poskusili slovenske volivce voditi za nos s tem, da ste svojo propagando opirli na napade zoper edino res slovensko politično grupacijo na Goriškem, ki je Slov. demokratska zveza. Pri tem se poslužujete metod in izrazov, ki so bili učinkoviti med zadnjo vojno in prva leta po njej, za nas pa, ki smo se rodili kasneje, so nekaj odvratnega in del malo slavne preteklosti za premnože iz rdečega tabora.

Tako se zdi, da je za Vas največji slovenec kako pikro. Pri tem se poslužujete besed in izrazov, ki v vsej goloti pokažejo Vašo nestrpnost, necivilnost in nekulturnost. Sicer pa je za Vas to nekaj naravnega. Tisti, ki Vas bliže poznajo, vedo povedati, da so Vam usta polna kletev in to od jutra do večera.

Ponavljam: nas mlajših s svojimi neslanimi in prezirljivimi domislicami in žalitvami tretjih oseb ne boste prepričali. Če pa že ne morete drugače kot vztrajati v svojih navadah, osrečujte z njimi svoje »tovariše« tostran in onstran meje, nas mlajšega rodu pa pustite pri miru, ker širokoustnežev je v današnji družbi več ko preveč. Če pa ste kljub vsemu prepričani o svoji »duhovnosti«, ki jo od časa do časa stresate v svojem dnevniku ali v svojih strankarskih lističih, pa začnite z izdajanjem goriškega »Pavlihe«. Lahko me šteje že sedaj med naročnike.

V kolikor Vas poznajo, boste ob branju teh vrstic spet dobili »Pavlihove« navdihe in skušali svoje neurejene misli vreči na papir in preiti v sramotenje kot že tolikokrat. Kar dajte! Name — in tudi na druge, ki Vas že dobro poznamo — ne boste naredili velikega vtisa, saj že poznamo Vaš stil pisanja. Tudi odgovarjati Vam ne mislim, prvič, ker se ne izplača, drugič, ker je škoda časa in papirja, in tretjič, ker verjamem, kot sem to nekje bral, da se človek lahko umsko razvije le do določene mere.

Na koncu bi rad izrazil željo, ki bi bila za Vas veliko priznanje. Rad bi videl, da bi ta ali ona ustanova, če ne celo kako društvo, razpisalo natečaj za »novinarje«, ki se odlikujejo po žolčnosti, necivilnosti, nekulturnosti in še nestrpnosti povrh. Komisiji bi poslal pismo, v katerem bi Vas predlagal kot kandidata za prvo mesto. Pa bi dodal še kratek pripis. Nobenega honorarja, za nagrado samo nekaj: Brezniškovo slovnico!

Pa srečno pot, »tovariši« novinar!

Nekdo, ki še upa v bodočnost slovenskega naroda

RADIO TRST A

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 28. maja do 3. junija 1972

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »V kam-pingu«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Naša gospa. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 15.45 Tirso de Molina: »Zasmehovalec Seville«. Komedija. 17.30 Popoldanski koncert. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole (ponovitev). 19.15 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi.

Torek: 11.35 Pratika. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 »Anton Vodnika«, pripr. V. Beličič. 19.20 Za najmlajše: pravljice. 20.35 A. Honegger: »Antigona«, glasb. tragedija.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole (ponovitev). 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.30 Glasba po svetu: Francoja.

Četrtek: 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 W. A. Mozart: Kvintet v a-duru. 10.20 Karakteristični ansambli. 10.55 Ernest Adamič: »Češnja vabi v svate«, mladinska radijska igra. 11.35 Slovenski razgledi. 14.45 Pesmi z vsega sveta. 15.15 Glasba iz filmov in revij. 16.00 Jožko Jakonič: Maša za zbor, orgle in orkester. 16.25 Pol stoletja jazz. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Nove plošče resne glasbe. 19.10 F. Catalano: Zgodovina ital. pol. strank. 19.25 Za najmlajše: Pisani balončki. 20.30 E. Ionesco: »Žeja in glad«, tri epizode.

Petek: 8.05 Praznična matineja. 10.00 Iz Fiumejevega in Malipierovega opusa. 10.40 Majhni ansambli lahke glasbe. 11.15 Franjo Kumer: »Pisana žogica«. Mladinska radijska igra. 14.45 Antologija italijanskih pesmi. 15.20 L. Codignola: »Gesta«. Igra v treh dejanjih. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Sodobni slov. skladatelji. 19.10 Lik iz naše preteklosti: »Ivan Šček«. 19.20 Zbori in folklor. 20.30 Operna glasba. 21.30 Plesi z vsega sveta.

Sobota: 11.35 Izbor tedenskih sporedov. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 »Šentjakobsko kulturno društvo« v Trstu. 19.25 Revija zborovskega petja. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Slovenske balade: »Brodnik«. 21.10 Ansambel »Tamburica« iz Pittsburgha.

★

UREDNIŠTVO SPOROČA

Zaradi praznika Sv. Rešnjega Telesa bo naš list prihodnji teden namesto v četrtek 1. junija izšel že en dan prej, tj. v sredo 31. maja. Paginacija se bo zato vršila že v torek 30. maja popoldne. Dopisi, ki bodo prispeli ta dan po 10. uri, ne bodo mogli priti v poštev za to številko.

Priznana tvrdka Walter Bertolini iz Moše (Mossa), ul. Isonzo išče trgovskega potnika, delavca soferja in delavca s prodajno prakso. Zainteresirani naj se zglasijo na naslovu podjetja.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 8% davek za registrski urad.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

+

Dne 18. maja nas je v 84. letu starosti po dolgi bolezni zapustila

GABRIJELA KRALJ

Sorodniki se zahvaljujejo za udeležbo pri pogrebu in za molitve.

Družini Križmančič in Raženj

Bazovica - Trst, 22. maja 1972